

అభ్యాసాలకు జవాబులు

1. తల్లి భారతి

- II. 1) అగౌరవం 2) అపజయం 3) తుంచుట 4) అసమానులు 5) పెద్దలు 6) వెచ్చని
- III. 1) చదువులు 2) జాతులు 3) మతములు 4) పౌరులు 5) పెద్దవారు 6) జనులు 7) మానవులు 8) ఒడులు
- IV. 1) గురువులను 2) గౌరవం 3) సమతను 4) నందనం 5) అభ్యుదయం 6) నవోదయం 7) మనం 8) జనులకు
- V. 1) ✓ 2) × 3) ✓ 4) ✓ 5) ×
- VI. 1) అభ్యుదయం 2) నవోదయం 3) మానవులు 4) వందనం 5) చదువులు 6) గురువులు
- VII. 1) మానవులు కలతలు మాని మెలగాలి.
2) విద్యార్థులు సమతను, మమతను పెంచాలి.
3) రాష్ట్రం అన్ని రంగాల్లో అభ్యుదయం సాధించాలి.
4) పిల్లలు తల్లిదండ్రులను గౌరవించాలి.
5) భరతమాతకు వందనం సమర్పించాలి.
6) పెద్దలను భక్తితో కొలుచుట మన కర్తవ్యము.
- VIII. 1) ఇ 2) ఆ 3) అ 4) ఆ 5) అ
- IX. 1) అ 2) అ 3) ఉ 4) ఇ 5) ఈ

2. మాటలో మర్కం

- III. 1) చిన్న 2) అనారోగ్యం 3) దగ్గర 4) కఠినం 5) విషాదం 6) చివర 7) నిష్ప్రయోజనం 8) తక్కువ 9) కొనుట 10) పగ
- IV. 1) తోటలు 2) వ్యాపారులు 3) చేతులు 4) తమ్ములు 5) తండ్రులు 6) పనులు 7) నిధులు 8) కొడుకులు 9) పండ్లు 10) పూవులు
- V. 1) తోట 2) మంచం 3) కొడుకులు 4) కాందానికి 5) అవధులు 6) మర్కం 7) మిన్ను విరిగి మీద పడ్డట్టు 8) తుమ్మెదలు 9) పనిచేస్తే 10) కష్టపడి
- VI. A) పండ్లు : 1) జామ 2) మామిడి 3) అరటి 4) పనస 5) సపోట
B) కూరలు : 1) దోసకాయ 2) దొండకాయ 3) పొట్లకాయ 4) కాకరకాయ 5) చిక్కుడుకాయ
- VII. A) నదుల పేర్లు : 1) కృష్ణ 2) గోదావరి 3) గంగ 4) యమున 5) నరసాని 6) బ్రహ్మపుత్ర 7) నర్మద 8) కావేరి 9) సింధు 10) తుంగభద్ర
B) పదజ్ఞానము :
1) కల - లత - తడవ - వల - లలన - నది - దిక్కు
2) వాసన - నగ - గడవ - పలక - కడవ - వనజ
3) పలక - కలప - పడగ - గడవ - పడవ - వల - లలన
- VIII. 1) తుమ్మెదలు పూలలోని తేనెకోసం తిరగసాగాయి.
2) రత్నాలకు బదులుగా కనిపించిన రాళ్ళను దూరంగా విసిరేయడం మొదలు పెట్టారు.
- IX. 1) ✓ 2) ✓ 3) × 4) ✓ 5) ×
- X. 1) అ 2) ఇ 3) ఆ 4) అ 5) ఆ
- XI. 1) అ 2) ఇ 3) ఉ 4) అ 5) ఈ
- XII. 1) రాష్ట్రంలో అనావృష్టి కారణంగా పంటలు పండలేదు.
2) దోమల వల్ల అనారోగ్యం కలుగుతుంది.
3) విజేతల ఆనందానికి అవధులు లేవు.
4) పోలీసులు దొంగల విషయంలో కఠినంగా ప్రవర్తిస్తారు.
5) రవి గత్యంతరం లేక నగరానికి వెళ్ళాడు.
6) సముద్ర తీరం లో అలలు బాగా వస్తున్నాయి
- XIII. 1) అనావృష్టి 2) అన్నదమ్ములు 3) సంవత్సరం 4) గత్యంతరము 5) అవధులు 6) తుమ్మెదలు

3. చిత్రకథ

- I. కథకు పేరు : ఉపాయము

II. దారి కనిపెట్టుట :

III. పద జ్ఞానము :

- 1) విజయ 2) నగ 3) నగరం 4) రంగ 5) జయ 6) గరం 7) నరం
- IV. కాకి ఆకాశంలో ఎగురుతోంది. దానికి దప్పిక వేసింది. ఒకచోట నీటితో ఉన్న కుండను చూచింది. కుండమీద వాలింది. కుండలో అడుగున నీళ్ళు ఉన్నాయి. ఒక ఉపాయాన్ని ఆలోచించింది. చిన్న చిన్న గులకరాళ్ళను ఏరుకొని వచ్చి మెల్లగా కుండలో వేసింది. దాంతో నీరు క్రమక్రమంగా పైకి వచ్చింది. దాంతో కాకి నీరుత్రాగి వెళ్ళింది.
- VI. 1) కుండను 2) నీళ్ళు 3) రాళ్ళను 4) నీటిని
- VII. 1) కాకులు 2) కుండలు 3) రాళ్ళు 4) చెట్లు
- VIII. A) జంతువులు : 1) కుక్క 2) నక్క 3) పంది
B) పక్షులు : 1) పిచ్చుక 2) కొంగ 3) కాకి

4. శ్రీకాళహస్తి

- III. 1) శ్రీకాళహస్తి 2) పాతాళ గణపతి 3) జ్ఞాన ప్రసూనాంబ 4) వాయులింగం 5) శ్రీకృష్ణదేవరాయలు 6) పదిరోజులు 7) కదులుతూ 8) రెండు 9) చితూరు 10) పన్నెండు
- IV. 1) పాపం 2) దక్షిణం 3) దగ్గర 4) పూర్వం 5) అప్రసిద్ధి 6) అజ్ఞానము 7) ఏకము 8) ఇటూ
- V. 1) కోవెలలు 2) గణపతులు 3) తొండములు 4) కోనేరులు 5) గోపురములు 6) పడగలు 7) పురుగులు 8) విగ్రహములు 9) పుష్పరిణులు 10) ఉత్సవములు
- VI. 1) తిరుపతి 2) అన్నవరం 3) విజయవాడ 4) సింహాచలం 5) యాదగిరి 6) అహోబిలం 7) బాసర 8) అమరావతి 9) అరసవిల్లి 10) మహానంది
- VII. పదజ్ఞానము : 1) గతము 2) ఆంధ్ర 3) భాగము 4) మతము 5) భావము 6) మగత
- VIII. 1) × 2) ✓ 3) × 4) × 5) ✓
- IX. 1) ఆ 2) అ 3) అ 4) అ
- X. 1) మంత్రాలయం గొప్ప ఆధ్యాత్మిక కేంద్రంగా విరాజిల్లుతుంది.
2) మన సంస్కృతిలో ఎన్నో ప్రత్యేకతలు ఉన్నాయి.
3) టాబాకో మహల్ ఒక అపూర్వమైన కళాఖండము.
4) మన రాష్ట్రం కళాకారులకు స్థానంగా పేరు పొందింది.
5) మా గ్రామంలో అందమైన కోవెల ఉంది.
6) కూచిపూడి నాట్యకళకు నిలయం.
- XI. 1) ఇ 2) ఈ 3) ఆ 4) ఉ 5) అ

5. స్వేచ్ఛ

- II. 1) అంద 2) మ్రుగ్గుచు 3) స్వేచ్ఛ 4) పట్టియుండు 5) కాకి
- III. 1) వికారం 2) బంధిఖానా 3) ఇస్లామ 4) కనిపించలేదు
- IV. 1) చిలుకలు 2) దేవుళ్ళు 3) కాకులు 4) పంజరములు 5) గతులు 6) అందములు
- V. 1) ప్రజలందరు స్వేచ్ఛతో జీవించాలి.
2) మల్లెపూవు అందముగా ఉంటుంది.
3) బీదలు ఆకలిమంటలతో పరితపించుచున్నారు.
4) దేవుడు భక్తుడిని అనుగ్రహించును.
- VI. 1) × 2) ✓ 3) ✓ 4) ×
- VII. A) తెలిసిన జంతువులు :
1) సింహం 2) కుక్క 3) మేక 4) ఆవు 5) గుఱ్ఱము
B) పెంపుడు జంతువులు :
1) ఆవు 2) కుక్క 3) మేక

తెలుగు సుధామంజరి

- VIII. 1) మాయదారి 2) స్వేచ్ఛ 3) పరితపించు 4) దేవుడు
 IX. 1) చిలుక 2) ధ్రువుడు 3) పంజరం 4) కాకము
 X. 1) నెమలి అందంగా ఉంటుంది. 2) అందమైన పింఛం ఉంటుంది.
 3) పింఛంలో అనేక రకాలైన రంగులు ఉంటాయి. 4) నెమలి మేఘగర్జనతో నాట్యం చేస్తుంది. 5) నెమలి పాములను ఆహారంగా తింటుంది.

6. అభిమన్యుడు

- III. 1) కౌరవ, పాండవులు 2) అర్జునుడు 3) అర్జునుని 4) ద్రోణాచార్యుడు
 5) అభిమన్యుడు 6) బాలవీరుడు 7) సైంధవుడు 8) పాండవులు
 9) కౌరవులు 10) దూరంగా
 IV. 1) జన్మించు 2) వెనుక 3) క్రింద 4) జరగలేదు 5) కూర్చోపెట్టు
 6) కొందరు 7) భీరులు 8) నిర్భయం 9) మిత్రుడు 10) దగ్గర
 V. 1) కుమారులు 2) రోజులు 3) వీరులు 4) యుద్ధములు 5) సైనికులు
 6) బాణములు 7) చరిత్రలు 8) శత్రువులు 9) రథములు
 10) రాజ్యములు
 VI. 1) పొరుగు దేశాలతో పోరు శ్రేయస్కరం కాదు.
 2) పోలీసులు దొంగను చుట్టూముట్టారు.
 3) తరగతిలో ఒక్కసారిగా అందరూ మాట్లాడారు.
 4) భారతదేశ చరిత్ర ఘనమైనది.
 5) వీరులు యుద్ధంలో ప్రరాక్రమమును చూపిస్తారు.
 6) తాజ్ మహల్ నిర్మాణం అద్భుతంగా ఉంటుంది.
 VII. 1) X 2) ✓ 3) ✓ 4) X 5) ✓
 VIII. 1) అ 2) ఇ 3) అ 4) ఇ 5) అ
 IX. 1) ఇ 2) ఈ 3) ఉ 4) అ 5) ఆ
 X. 1) అభిమన్యుడు 2) పాండురాజు 3) భీముడు 4) అర్జునుడు
 5) ద్రోణాచార్యుడు 6) భీష్ముడు
 XI. 1) అర్జునుడు 2) ధర్మరాజు 3) అభిమన్యుడు 4) భీష్ముడు
 5) ద్రోణుడు 6) సైంధవుడు

7. అమ్మ ప్రేమ

- III. 1) చెక్కిళ్ళు 2) మోము 3) కిలకిల 4) మొగము 5) కన్నీళ్ళు
 IV. 1) పగ 2) వికసించిన 3) రావు 4) ఏడుపు 5) పూయని 6) పెద్ద
 V. 1) కన్నులు 2) తండ్రులు 3) మరకలు 4) మొగములు 5) నవ్వులు
 6) పువ్వులు
 VI. 1) చెక్కిళ్ళు 2) ఎక్కిళ్ళు 3) కన్నీళ్ళు
 VII. 1) ✓ 2) ✓ 3) X 4) X
 VIII. 1) అ 2) ఆ 3) అ 4) ఆ
 IX. 1) ఆ 2) ఇ 3) ఈ 4) ఉ 5) అ
 X. 1) పిల్లలు ఏడుస్తూ కన్నీళ్ళు పెట్టుకున్నారు.
 2) చిన్న పిల్లల మొగములో నవ్వు కనిపిస్తుంది.
 3) చిలుకలు కిలకిల అరుస్తున్నాయి.
 4) రాలిన పూలు వాడిపోయాయి.
 XI. 1) చెక్కిళ్ళు 2) కన్నీళ్ళు 3) మొగము 4) కిలకిల

8. బుద్ధిబలం

- III. 1) దట్టమైన 2) భోజనం 3) నక్కపిల్ల 4) సింహం 5) సంతోషం
 6) ముందుకు 7) మాతంగం 8) భయంతో 9) తెలివితేటల్ని
 10) బుద్ధిబలం
 IV. 1) తేలిపోవు 2) నిష్ప్రయోజనం 3) దగ్గర 4) అవినయం 5) నిర్భయం
 6) పొట్టి 7) పెద్ద 8) విషాదం
 V. 1) రాజులు 2) జంతువులు 3) కలలు 4) నక్కలు 5) ఫలితములు
 6) అరణ్యములు 7) కీటకములు 8) జాతులు 9) పర్వతములు
 10) జీవులు
 VI. 1) పోలీసులను చూచి దొంగ గజగజ లాడాడు.
 2) వాయుగుండం తీరం దాటింది.
 3) అంటరానితనం దేశంలో అంతరించాలి.
 4) విద్యార్థులు చదువులో తెలివితేటలను ప్రదర్శించాలి.

- 5) బడిలో విద్యార్థులందరూ భోజనం చేశారు.
 6) జాతరల్లో విచిత్ర వేషాలను చూస్తే సంతోషం కలుగుతుంది.

- VII. A : గజరాజు, దంతి, మాతంగం, ద్వీరదం
 B : అరణ్యం, కాంతారం, వనం, అటవి
 VIII. 1) కర్పూరతిలకం 2) మృగరాజు 3) బ్రహ్మపుత్ర 4) గజగజలాడు
 5) జిత్తులమారి 6) ద్వీరదము 7) కాపాడండి 8) హఠాత్తుగా
 IX. 1) ✓ 2) X 3) ✓ 4) ✓ 5) X
 X. 1) ఆ 2) ఇ 3) ఆ 4) అ 5) ఆ
 XI. 1) ఇ 2) ఉ 3) ఆ 4) అ 5) ఈ
 XII. 1) జిత్తులమారి 2) జంతువులు 3) మాతంగము 4) మృగరాజు
 5) బుద్ధిబలం 6) పరిష్కారం

9. సరోజినీ నాయుడు

- III. 1) బెంగాల్ 2) హైదరాబాద్ 3) నైజాంనవాబు 4) ముత్యాల
 గోవిందరాజులనాయుడు 5) భారతకోకిల 6) ఉత్తరప్రదేశ్ 7) హైదరాబాద్
 8) పుట్టగానే 9) తండోపతండాలుగా 10) పుత్రికల్లో
 IV. 1) పారతంత్ర్యం 2) విచారం 3) సుఖాలు 4) మరణించు 5) పెద్ద
 6) తక్కువ 7) పగ 8) మలి
 V. 1) ✓ 2) X 3) ✓ 4) X 5) ✓
 VI. 1) ఇ 2) ఇ 3) ఆ 4) అ
 VII. 1) స్వాతంత్ర్యోద్యమంలో పాలుపంచుకొనిన వీరనారి.
 2) సరోజినీ బాల్యం హైదరాబాద్ లోనే గడిచింది.
 3) ఆమె ఉపన్యాసానికి ప్రజలు తండోపతండాలుగా వచ్చేవారు.
 VIII. 1) సరోజినీ తండ్రి పేరు ఏమి ?
 2) సరోజినీ బాల్యం ఎక్కడ గడిచింది ?
 3) స్త్రీలను కించపరచి ఎవడు మాట్లాడాడు ?
 4) గవర్నరు పదవి చేపట్టిన తొలి మహిళ ఎవరు?
 IX. 1) మల్లెలు వికసించగానే పరిమళించును.
 2) నన్నయ భారతాన్ని తెలుగులో అనువదించాడు.
 3) ఘంటసాల గాన కోవిదుడుగా కీర్తి పొందాడు.
 4) జాతరకు జనాలు తండోపతండాలుగా వచ్చారు.
 5) రాధాకృష్ణన్ గొప్ప వక్తగా కీర్తి పొందాడు.
 6) ఉపాధ్యాయుడు విద్యార్థి ప్రతిభను కొనియాడాడు.
 X. 1) ఈ 2) ఉ 3) అ 4) ఆ 5) ఇ
 XI. 1) పరిమళించు 2) మహోన్నతురాలు 3) సాహసీకురాలు
 4) సంప్రదాయాలు 5) భారతకోకిల 6) తండోపతండాలు
 XII. 1) గవర్నరు 2) దేహయాత్ర 3) సంస్కృతము 4) తండోపతండాలు
 5) భారతకోకిల 6) వీరనారి
 XIII. 1) రాష్ట్రములు 2) పుత్రికలు 3) భాషలు 4) రచయిత్రులు
 5) గీతములు 6) శ్రేణులు 7) కష్టములు 8) రచనలు

10. సర్వనామము - విశేషణము

- I. 1) రాముడు 2) రావణుడు, సీత 3) రాధ, పుస్తకం 4) కృష్ణానది,
 విజయవాడ 5) గంగ, భాగీరథి, జాహ్నవి.
 II. 1) వాడు 2) ఇది, ఎవరు 3) వారు 4) ఆమె, అందరూ 5) మేము
 6) నీవు
 III. 1) నల్ల 2) చల్లని 3) తియ్యని 4) చిన్న 5) పాత 6) మంచి
 IV. 1) మర 2) భారము 3) మతము 4) తరము 5) హారము
 III. 1) గులాబి 2) చామంతి 3) బంతి 4) మల్లె 5) విరజాజి
 6) కనకాంబరం 7) తామర 8) కలువ
 IV. 1) హాయిని 2) అరుదు 3) పెంకుటిల్లు 4) శ్రీరామనవమికి
 5) ఆంధ్రకల్పవృక్షం 6) దృఢంగా 7) తాటిచెట్టు 8) పండిన 9) రకాలుగా
 10) బెంకల

11. నేనెవరు ?

తెలుగు సుధామంజరి

- V. 1) గులాబి 2) మల్లె 3) జామ 4) జీడి 5) సంపంగి 6) మొగలి
7) అరటి 8) కొబ్బరి 9) బీర 10) వంగ 11) బంతి 12) జాజి
13) చేమంతి
- VI. 1) పెద్దలు 2) పట్నం 3) ఎక్కువ 4) నిరుపయోగం 5) పాత
6) లోపల 7) పొట్టి 8) నవీనము
- VII. 1) చెట్లు 2) పండ్లు 3) ఉపయోగములు 4) ప్రదేశములు 5) పెంకులు
6) వినసకర్రలు 7) బద్దలు 8) గిలకలు
- VIII. 1) చెట్ల వల్ల ఎన్నో ఉపయోగాలు ఉన్నాయి.
2) ఇంటిలోని పెరడు లో పూలమొక్కలు ఉన్నాయి.
3) కోరికలు తీరాలంటే కష్టపడి పని చేయాలి.
4) విద్య కల్పవృక్షము వంటిది.
5) మా ఇంటికి బంధువులు అరుదుగా వస్తారు.
6) రైతుబజార్లో కూరలు రేట్లు తక్కువగా ఉంటాయి.
- IX. 1) ✓ 2) X 3) X 4) ✓ 5) X
- X. 1) ఆ 2) ఇ 3) ఆ 4) ఇ
- XI. 1) ఆ 2) ఉ 3) అ 4) ఇ 5) ఈ
- XII. 1) తక్కువ 2) గట్టిగా 3) పొలం 4) కోరికలు తీర్చే చెట్టు
- XIII. 1) కల్పవృక్షము 2) శ్రీరామనవమి 3) వినసకర్ర 4) తాటిచెట్టు
5) వంట చెరుకు 6) పెరడు

12. కోటి - మొసలి

- III. 1) దక్షిణదేశం 2) బలివర్షం 3) మాధుర్యం 4) ఈత
5) కోతిగుండె 6) గుండె 7) మొసలి 8) చెట్టు 9) మైత్రి 10) మొసలి
- IV. 1) చిన్న 2) పెరుగుట 3) సుఖం 4) జవాబు 5) శత్రువు 6) చేదు
7) దూరం 8) అబద్ధం 9) ఎక్కువ 10) నిరాశ
- V. 1) పండ్లు 2) చెట్లు 3) ఇళ్ళు 4) ప్రశ్నలు 5) కోతులు 6) రోజులు
7) గుండెలు 8) మొసళ్ళు
- VI. 1) ✓ 2) X 3) X 4) ✓ 5) X
- VII. 1) ఆ 2) ఇ 3) ఇ 4) ఇ 5) అ
- VIII. A : 1) కోటి 2) మొసలి 3) ముంగిస
B : 1) మారేడు 2) మామిడి 3) రేగు 4) ద్రాక్ష 5) చింత 6) జామ
- IX. 1) ఇ 2) అ 3) ఆ 4) ఉ 5) ఈ
- X 1) మర్కటం 2) మూర్ఖుడు 3) అరణ్యము 4) జలచరం 5) మొసలి
6) వైద్యుడు
- XI 1) ఒడ్డు 2) తియ్యదనం 3) కోటి 4) మొసలి 5) స్నేహం
- XII. 1) తోటి వారితో మైత్రి తో మెలగాలి.
2) వేడి పదార్థములను మింగుట కష్టము.
3) దురాశ్రయ దుఃఖానికి కారణము.
4) పండిన మామిడిపండు మధురముగా ఉండును.
5) శ్రేష్ఠుడు అందరితో మంచిగా ఉంటాడు.
6) మూర్ఖుడు చెడు స్నేహమును పొందుతాడు.

13. సెలవుచీటి

- II. 1) వస్తాను 2) నిర్ణయ 3) అవిధేయత 4) ఉన్నత
- III. 1) తరగతులు 2) రోజులు 3) ప్రార్థనలు 4) బడులు
5) ఉపాధ్యాయులు 6) సంఖ్యలు
- VI. 1) ఉపాధ్యాయురాలు 2) స్నేహితురాలు 3) మిత్రురాలు
4) ఆత్మీయురాలు 5) దర్శకురాలు 6) నాయకురాలు
- VII. 1) రాలేసు 2) ప్రార్థిస్తున్నాను 3) చిత్తగించవలెను
- VIII. 1) అశోక్ 2) సరోజ 3) రాముడు 4) శరత్ 5) సానియా

14. యుక్తి

- III. 1) అపాయము 2) శాంతము 3) దిగుట 4) ఏడుపు 5) అసంతృప్తి
6) నీచము
- IV. 1) వృక్షములు 2) నీతులు 3) కోతులు 4) పండ్లు 5) ఉపాయములు
6) పాంథులు 7) రాజులు 8) ప్రయాణములు

- V. 1) పాంథుడొకడు 2) వృక్షంపు 3) మావిపండ్లను - మర్కటము 4) కపి
5) మావిపండు 6) తుప్పడై 7) వానరుడు
- VI. 1) అలసినాలసి 2) మామిడిపండ్లు 3) వానరుండు 4) కాయంబు
5) యథేచ్ఛ 6) కోతిరాజు
- VII. 1) ✓ 2) X 3) X 4) ✓ 5) X
- VIII. 1) ఆ 2) ఇ 3) ఈ 4) ఉ 5) అ
- IX. 1) ఆ 2) ఇ 3) ఆ 4) ఆ 5) ఇ
- X. 1) బాటసారి 2) ఉపాయము 3) వానరము 4) క్షుధార్తుడు
5) కోతిరాజు 6) మామిడిపండ్లు
- XI. 1) కష్టించి పనిచేసినచో విజయం నికృష్టము.
2) సంపాదనయందు తృప్తి కలిగి ఉండవలెను.
3) ఏదైనా పనిని సంతృప్తికరంగా పనిచేయాలి.
4) దీనులు క్షుద్ధార్థులతో అలమటించిపోతారు.
5) ఆపద సమయంలో యుక్తిని ప్రదర్శించాలి.
6) ప్రయత్నంతో ఉన్నత శిఖరాలను అధిరోహించ వలెను.
- XII. 1) ఉపాయం 2) చెట్టు 3) ఆకలి 4) కోటి 5) చూపు

15. రంజాన్

- III. 1) రంజాన్ 2) మాడుట 3) హాఫీజ్ 4) లైలతుల్ ఖదర్ 5) జకాత్
6) ప్రార్థనలు 7) ఇంటివద్దనే 8) వెయ్యి 9) పేదలకు 10) సేవ్యాపండుగు
- IV. 1) ✓ 2) X 3) ✓ 4) X 5) ✓
- V. 1) చివర 2) పూర్తిమ 3) నిర్ణయ 4) బేసి 5) ఖర్చు 6) అవిశ్వాసం
7) సాయంత్రం 8) ముగింపు 9) అపవిత్రం 10) చెడు
- VI. 1) పండుగలు 2) ఇతరులు 3) గంటలు 4) ప్రార్థనలు
5) సంవత్సరములు 6) ఉపవాసములు 7) రాత్రులు 8) పుణ్యములు
9) సొమ్ములు 10) పేదలు
- VII. 1) ఇ 2) ఆ 3) ఆ 4) అ 5) అ
- VIII. 1) స్నేహం చేయడానికి నిమిత్తము సంపదకాకూడదు.
2) శివరాత్రిరోజు భక్తులు జాగరణ చేస్తారు.
3) పేదలకు దానం చేయుట పుణ్యదాయకము.
4) ఆకాశంలో నక్షత్రాలు గోచరించును.
5) నేను మధ్యాహ్నం భోజనం ఆరగిస్తాను.
6) ప్రజలంతా విధిగా ధర్మాన్ని రక్షించాలి.
- IX. 1) ఆరగించు 2) ప్రార్థనలు 3) పవిత్రము 4) ఆదాయము
5) సంవత్సరం 6) హిందువులు 7) ఉపవాసం 8) మసీదు
- X. 1) ఆ 2) అ 3) ఈ 4) ఉ 5) ఇ

16. సంక్రాంతి

- III. 1) మకరసంక్రాంతి 2) పెద్ద 3) ధనుర్మాసం 4) హరినామ సంకీర్తనం
5) రేగుపళ్ళు 6) ఆవు పేద 7) భోగిమంటలు 8) గొబ్బిగోరి 9) కనుమ
10) మాంసాహారుల 11) కనుమ 12) పితృదేవతలకు
- IV. 1) పాత 2) నిరుత్సాహం 3) శిష్టులు 4) విషాదం 5) శాకాహారి
6) శత్రువులు 7) పురుషులు 8) చివర 9) అప్రధానం 10) చిన్న
11) వేడి 12) అపసమ్మకం
- V. 1) హరిదాసులు 2) గొబ్బిళ్ళు 3) రైతులు 4) భక్తులు 5) ఆచారములు
6) తృప్తులు 7) మంటలు 8) పండ్లు 9) బొమ్మలు 10) కొలువులు
- VI. 1) సంక్రాంతి రోజు పితృదేవతలకు తర్పణము చేయుదురు.
2) కొందరు కాలక్షేపం కోసం బడికి వస్తారు.
3) దసరా సంబరాలు ఘనంగా జరుగుతాయి.
4) సినిమా వినోదము కోసం చూస్తారు.
5) గురువులను సత్కరించుట మన కర్తవ్యము.
6) పేదలకు మనం బాసటగా నిలవాలి.
7) దేశంలో పాడిపంటలు సమృద్ధిగా ఉన్నాయి.
8) పండుగరోజున ప్రజలు ఆనందోత్సాహాలతో గడుపుతారు.
- VII. 1) X 2) X 3) ✓ 4) X 5) ✓
- VIII. 1) ఇ 2) ఇ 3) అ 4) ఆ 5) అ

తెలుగు సుధామంజరి

- IX. 1) ఆ 2) ఉ 3) ఈ 4) ఇ 5) అ
 X. 1) పంచాంగం 2) పశువులు 3) గంగిరెద్దు 4) ముంగిలి
 5) దంపతులు 6) బాసట
 XI. 1) సంక్రాంతి 2) గొట్టి 3) మధ్యాహ్నం 4) కనుమ 5) ధనుర్మాసం
 6) హరిదాసు
 XII. 1) ఉగాది 2) శ్రీరామనవమి 3) వినాయకవచితి 4) మొహరం
 5) బక్రీద్ 6) గుడ్ ఫ్రైడే

17. తమ్ముడా ! చెల్లెలా !

- III. 1) తరిగె 2) చేదు 3) అంతం 4) చిక్కిన 5) నేల 6) కలుషితం
 IV. 1) పురుషులు 2) చెల్లెళ్ళు 3) తమ్ముళ్ళు 4) వృక్షములు 5) శాఖలు
 6) సీమలు 7) ఋషులు 8) రాగములు
 V. 1) మేలిమి బంగారంతో ఆభరణాలు చేయించుకోవాలి.
 2) భానుని దీప్తి దిగంతాలకు విస్తరించింది.
 3) నదిలోని నీరు విమలంగా ఉంది.
 4) ఆంధ్రదేశం కళలకు జీవగర్భ.
 5) మనదేశం పాలుపారిన పుణ్యభూమి.
 6) శ్రీకృష్ణదేవరాయల కీర్తి తేజరిల్లింది.
 7) కండగల వాడే జయిస్తాడు.
 8) భంగపడని విధంగా మనం ఎదగాలి.
 VI. 1) పొంగిన 2) బంధుర 3) తత్వము 4) తమ్ముడా ! 5) భారత
 6) గర్వము 7) ధీర 8) మహితరణ 9) పొడిచి 10) పారిన
 VII. 1) ✓ 2) ✓ 3) × 4) ×
 VIII. 1) ఇ 2) ఈ 3) ఉ 4) ఆ 5) అ
 IX. 1) గర్వము 2) పురుషులు 3) విస్తరించు 4) చరితము 5) భాగ్యసీమ
 6) ఆదికావ్యం
 X. 1) భాగ్యము 2) మధువు 3) విమలం 4) తమ్ముడా 5) వేదశాఖలు
 6) పురుషులు

18. జగదీశ్ చంద్రబోస్

- III. 1) మైమెన్సింగ్ 2) గ్లైవియర్ 3) మొక్కల జీవ కణాలను 4) ప్రాథమిక
 5) ఆత్మగౌరవం 6) సుఖదుఃఖాలు 7) భారతాలు 8) ప్రెసిడెన్సీ
 9) మూడు 10) ముడుచుకుపోయి
 IV. 1) అక్కడ 2) దగ్గర 3) దుఃఖము 4) అప్రస్తుతం 5) ఇప్పుడు
 6) చిన్నవి 7) తిరస్కరించు 8) అగౌరవము 9) సంపూర్తి 10) అనేకము
 V. 1) అకులు 2) తరంగములు 3) కిరణములు 4) బుద్ధిమంతులు
 5) విషయములు 6) సంవత్సరములు 7) ఉపన్యాసకులు 8) కణములు
 9) గ్రంథములు 10) కళాశాలలు
 VI. 1) చింతచెట్టు 2) గులాబీమొక్క 3) జామపండు 4) మామిడికాయ
 5) కొబ్బరిఆకు 6) సన్నజాజి 7) గులాబీ 8) మందారము
 VII. A : 1) ఎవరు 2) ఈయన 3) ఆయన 4) మన
 B : 1) ప్రాథమిక 2) కొత్త 3) బుద్ధిమంతులు 4) అనేక
 VIII. 1) జగదీశ్ చంద్రబోస్ ఎక్కడ ప్రాథమిక విద్య చదివాడు ?
 2) మొక్కలకు ఏమి ఉంటాయి ?
 3) జీతం లేకుండా ఎంతకాలం ఉద్యోగం చేశాడు ?
 4) మొక్కలను ఎలా పెంచాలి ?
 5) బడిలో వేటిని నాటాలి ?
 IX. 1) × 2) ✓ 3) ✓ 4) ✓ 5) ×
 X. 1) ఆ 2) ఇ 3) ఆ 4) అ 5) ఇ
 XI. 1) విద్యార్థి మంచి బుద్ధిమంతుడు గా ఎదగాలి.
 2) తుషాను ప్రభావంతో ప్రజలు బాధపడుతున్నారు.
 3) జీవితంలో సుఖదుఃఖాలను సమంగా అనుభవించాలి.
 4) మే నెల ఎండ ప్రభావం తీవ్రంగా ఉంటుంది.
 5) ఉద్యోగుల కోరికలను ప్రభుత్వం అంగీకరించింది.
 6) సుఖదుఃఖాలు మహాత్ములకే వస్తాయి.

- XII. 1) విద్యాభ్యాసం 2) సుఖదుఃఖాలు 3) పరిశోధనలు 4) జీవకణం
 5) శాస్త్రజ్ఞుడు 6) గులాబీ
 XIII. 1) ఇ 2) ఈ 3) అ 4) ఉ 5) ఆ

19. జాతీయ పతాకం

- III. 1) గ్రీన్ పార్కు 2) 3 : 2 3) నెహ్రూ 4) పింగళి వెంకయ్య 5) విజయవాడ
 6) స్వాతంత్ర్యం 7) భారతదేశానికి ఒక జాతీయ పతాకం 8) సంస్కృత
 9) మేడమ్ కామా 10) జాతీయ పతాకం
 IV. 1) పారతంత్ర్యం 2) అక్రమము 3) నచ్చకుండుట 4) అగౌరవం
 5) సాయంత్రం 6) ఆధర్మం 7) కలుషితం 8) తిరస్కారం 9) చివర
 10) నింద
 V. 1) కృషులు 2) ఉద్యమాలు 3) మార్పులు 4) భాషలు 5) పత్రికలు
 6) భారతీయులు 7) రంగులు 8) వరుసలు 9) నక్షత్రములు
 10) నిపుత్తులు
 VI. 1) ✓ 2) × 3) × 4) ✓ 5) ✓
 VII. 1) జాతీయ పతాకానికి వందనం చేయాలి.
 2) ప్రధాని విశ్వనాథ గ్రంథాలను ఆవిష్కరించారు.
 3) ప్రభుత్వం కార్మికుల కోరికలకు అంగీకారం తెలిపింది.
 4) రాధాకృష్ణన్ ఉపరాష్ట్రపతిగా ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికయ్యారు.
 5) భారత్ విదేశీయుల ప్రశంసలను అందుకొంది.
 VIII. 1) స్వాతంత్ర్యం 2) కమలము 3) అంగీకారం 4) ధర్మచక్రం
 5) సూర్యోదయం 6) విజయవాడ 7) నక్షత్రాలు 8) ఆవిష్కరించు
 IX. 1) ఇ 2) ఈ 3) అ 4) ఉ 5) ఆ
 X. 1) ఆ 2) ఇ 3) ఆ 4) ఇ 5) అ
 XI. A : 1) వెంకయ్య 2) బాపూజీ 3) కమలములు 4) స్వాతంత్ర్యం 5) నెహ్రూ
 B : 1) మీరు 2) అందరు 3) నేను 4) మేము
 C : 1) గొప్పగా 2) చక్కగా 3) తెల్లని 4) నల్లని
 XII. 1) నమస్కారం 2) గుర్తు 3) నాయకత్వం 4) అంగీకారం 5) జెండా

20. నీతిపద్యాలు

- III. 1) పొసగ 2) అప్రియంబు 3) బ్రహ్మాదేవుని 4) వదలరు 5) చెదలు
 6) ఘనత 7) చేప 8) విషము
 IV. 1) అధర్మము 2) పుణ్యము 3) ప్రియము 4) నిర్ధయ 5) కోపము
 6) ఆశ 7) కుమతి 8) దుఃఖము 9) అమృతము 10) సజ్జనుడు
 11) ఎక్కువ 12) గిట్టుట
 V. 1) పలుకులు 2) రత్నములు 3) మతులు 4) తల్లులు 5) ఫణులు
 6) తండ్రులు 7) వేల్పులు 8) చెలిములు 9) పుత్రులు
 10) నరవరులు 11) వృశ్చికములు 12) గతులు
 VI. 1) ఆ 2) ఇ 3) అ 4) ఆ 5) ఆ 6) అ 7) ఆ 8) అ
 VII. A : 1) వారు 2) నీవు 3) నేను 4) మీరు 5) ఆమె
 B : 1) గొప్పగా 2) బాగా 3) రుచికరమైన 4) అందంగా 5) చక్కగా
 VIII. 1) ఇ 2) ఈ 3) అ 4) ఉ 5) ఆ
 IX. 1) తేలు 2) గొప్పతనం 3) స్నేహం 4) ఇతరులు 5) మానవుడు
 X. 1) రాజా ! అప్రియము తన మనస్సునకు అగునో
 2) దేవతలు సమద్రమునుండి వచ్చిన రత్నాలతో సంతోషించారా !
 3) ధీరులు నిశ్చయించుకొనిన పనిని వదలరు.
 4) పుట్టలో చెదలు పుట్టినా, చచ్చినా ఒకటే.
 5) కోపం ఎక్కువైతే ఘనత నశిస్తుంది.
 XI. 1) సజ్జనులతో చెలిమి మంచిది.
 2) కోపమును విద్యార్థులు విడువవలెను.
 3) ఇళ్ళల్లో పుట్టిన చెదలును తొలగించాలి.
 4) అహింస ఉత్తమ ధర్మము.
 5) ఎవరితోను అప్రియమును పలుకరాదు.
 XII. 1) ✓ 2) × 3) ✓ 4) ✓ 5) ✓

